

2021/2025(INI)

25.5.2021

MNENJE

Odbora za ustavne zadeve

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o poročilu Komisije o stanju pravne države za leto 2020
(2021/2025(INI))

Pripravljavec mnenja: Giuliano Pisapia

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za ustavne zadeve poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozdravlja prvo poročilo Komisije o stanju pravne države kot pozitiven prispevek k naboru instrumentov EU za spremljanje, preprečevanje in reševanje pravnih težav v državah članicah; meni, da ta sistem letnega poročanja krepi delovanje Komisije in omogoča izmenjavo dobrih praks med državami članicami, vendar so potrebne nadaljnje izboljšave; poudarja, da je treba okrepiti in racionalizirati obstoječa orodja ter oblikovati učinkovit splošen mehanizem, ki bo zagotavljal, da se bodo v vsej Uniji upoštevala načela in vrednote iz Pogodb, na katerih temeljita medsebojno zaupanje in zaupanje v Unijo;

Postopki v skladu s členom 7 Pogodbe o Evropski uniji

2. želi spomniti, da se je predsednica Komisije Ursula Von Der Leyen v političnih smernicah za Komisijo za obdobje 2019–2024 zavezala k pripravi poročila Komisije o pravni državi, predlagala pa je tudi obravnavo pomanjkljivosti postopka iz člena 7 Pogodbe o Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: PEU) pri preprečevanju hudih kršitev načela pravne države in temeljnih pravic v državah članicah; obžaluje, da je tako zato, ker Svet ni začel tega postopka, ko sta zanj zaprosila Komisija leta 2017 in Parlament leta 2018;
3. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se zaradi neizvajanja člena 7 PEU še vedno ne spoštujejo vrednote iz člena 2 PEU, tudi zaradi zahtevanega soglasja za mehanizem sankcij, kar slabi eno od najpomembnejših orodij iz nabora orodij Unije za krepitev pravne države; obžaluje, da od decembra 2019 ni bilo načrtovano nobeno zaslišanje na podlagi člena 7 PEU; zato poziva Svet, naj čim prej nadaljuje s temi zaslišanji in ugotovi, ali obstaja očitno tveganje, da bi lahko nekatere države članice huje kršile vrednote iz člena 2 PEU; poudarja, da je za ugotovitev, ali obstaja očitno tveganje, da bi lahko država članica huje kršila te vrednote, dovolj že kvalificirana večina, in poziva predsedstvo Sveta, naj sprejme ustrezne ukrepe za nadgradnjo postopkov iz člena 7(1) PEU;
4. ponovno poudarja vlogo Parlamenta pri spremljanju skladnosti z vrednotami Unije v skladu s členom 7 PEU; ponovno poziva Parlament, naj Svetu predstavi obrazloženi predlog za udeležbo na zaslišanjih, zlasti kadar je postopek začel Parlament, in da se Parlament nemudoma in izčrpno obvešča na vseh stopnjah postopka;
5. meni, da je nujno treba pregledati učinkovitost člena 7 PEU, in poziva Komisijo, naj v prihodnja poročila o pravni državi vključi oceno njegovega izvajanja;

Mehanizem EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice

6. poudarja, da je poročilo prvi korak v odziv na resolucijo Parlamenta z dne 25. oktobra 2016 o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, načelo pravne države in temeljne pravice¹; vendar meni, da poročilo ne obravnava vseh vrednot Unije, kot je demokracija, ali vseh temeljnih pravic, zato bi ga bilo treba razširiti in izpopolniti; želi

---

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0409.

spomniti, da je potreben enotni sistem za spremljanje demokracije, pravne države in temeljnih pravic, kot je predlagal Parlament², ter ponovno poziva Svet in Komisijo, naj sodelujeta v razpravah o vzpostavitvi takšnega mehanizma prek medinstitucionalnega sporazuma;

Metodologija, področje in cilji poročila

Področje poročila

7. pozdravlja metodologijo, uporabljeno v poročilu, ki se osredotoča na več stebrov: neodvisnost sodstva, protikorupcijski okvir, medijski pluralizem ter sistem zavor in ravnovesij; poudarja, da je neodvisnost sodstva temelj, na katerem slonita medsebojno zaupanje in pravosodno sodelovanje, in ima temeljno vlogo pri varovanju vrednot in pravnega reda EU, zlasti ker nacionalni sodniki sodijo po pravu EU in imajo obveznosti v zvezi z njegovo razlago in uporabo; z zaskrbljenostjo ugotavlja in ostro obsoja vse večje število groženj novinarjem v EU ter da je več držav članic nazadovalo na mednarodnih lestvicah svobode tiska, kar poudarja tveganje za medijski pluralizem;
8. poziva Komisijo, naj razširi področje poročila in v prihodnja poročila vključi oceno spoštovanja pravice do poštenega sojenja v državah članicah, pri tem pa se posebej osredotoči na pravico do obrambe, zaščito žrtev zločinov, boj proti nekaznovanju, enakost tožilstva in obrambe ter dolžino sodnih postopkov; poziva Komisijo, naj v svoja prihodnja poročila o stanju pravne države vključi oceno razmer v zaporih, sodnih zaostankov in povprečnega trajanja sojenja za vsako državo članico; poudarja, kot je Odbor ministrov Sveta Evrope že prej navedel, da počasnost civilnih, kazenskih in upravnih sodnih postopkov predstavlja veliko nevarnost, zlasti za spoštovanje načela pravne države;
9. pozdravlja, da je v poročilu ocenjeno stanje pravne države v vsaki državi članici; poziva Komisijo, naj v prihodnjih poročilih jasno razlikuje med osamljenimi primeri pomanjkljivosti ter sistemskimi primeri kršitev vrednot iz člena 2 PEU, tudi da bi preprečili tveganje, da bi morebiti poročilo zlorabili kot orodje za relativizacijo avtorskih procesov v nekaterih državah članicah;

Cilji poročila

10. vendar poudarja, da bi bilo treba poročilo obravnavati kot pripravljeno orodje za konkretne ukrepe za odpravo pomanjkljivosti na področju pravne države v državah članicah; zato meni, da bi bilo treba s poročilo ne samo spremljati in da bi moralo vključevati priporočila za posamezne države o preventivnih in korektivnih ukrepih, ki jih morajo sprejeti zadevne države članice, z jasnim opisom izvršilnih ukrepov in s konkretnimi predlogi za odpravo kršitev v primeru neizpolnjevanja; poziva Komisijo, naj v poročilu jasno opredeli pomanjkljivosti na področju pravne države, ki vplivajo na dobro finančno poslovanje proračuna Unije, ki se uporabijo kot podlaga za uporabo mehanizma pogojevanja s spoštovanjem pravne države;

Metodologija poročila

---

² Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. oktobra 2020 o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0251)

11. ugotavlja, da je cilj letnih poročil o stanju pravne države zagotoviti visoke standarde pravne države na podlagi objektivnega pristopa, nepristranskosti in medsebojnega spoštovanja; zato poziva Komisijo, naj vlaga v orodja za zbiranje in analizo podatkov, da bi zagotovila raznolikost ustreznih virov informacij in preglednost metodologije ter tako dodatno utemeljila ugotovitve v prihodnjih poročilih; prosi Komisijo, naj na primer vključi podatke o tem, kako države članice izpolnjujejo sodbe Sodišča Evropske unije in opozori na primere resnih kršitev;
12. poudarja, da so bili osnutki poglavij za posamezne države posredovani samo vladam zadevnih držav članic, zato so lahko poslanci nacionalnih parlamentov prispevali mnenja šele po objavi končnega poročila; poudarja, da se je treba pri ocenjevanju razmer v posameznih državah posvetovati s celotnim spektrom vseh demokratičnih strank, saj je seveda v interesu vlade, da bi bila ocena razmer čim manj kritična; poziva Komisijo, naj osnutek poglavja o državi istočasno posreduje nacionalnim parlamentom in vladam;
13. pozdravlja, da je bilo med postopkom priprave opravljeno posvetovanje s civilno družbo, ki lahko nudi dragocen prispevek in bolj kritičen pogled od zadevne vlade; vendar ugotavlja, da je posvetovanje mogoče izboljšati, tudi z zagotovitvijo dovolj dolgih rokov za predložitev prispevkov in s ponovnim razmislekom o obliki enotnega vprašalnika za predložitev prispevkov; spodbuja Komisijo, naj pred naslednjimi poročili posvetuje s civilno družbo o tem, kako izboljšati postopek posvetovanja in nadaljnje ukrepanje na podlagi njenih prispevkov;

Izboljšanje nabora instrumentov EU za krepitev pravne države

14. poziva Komisijo, naj uporabi vsa sredstva, ki jih ima na voljo, da se prepreči nespoštovanje vrednot EU, kot so postopki za ugotavljanje kršitev in hitri postopki, ukrepi za zagotavljanje skladnosti s sodbami Sodišča Evropske unije ter predlogi za izdajo začasnih odredb pred Sodiščem; pozdravlja, da je s 1. januarjem začel veljati mehanizem pogojenosti s spoštovanje pravne države, in opozarja, da je v celoti zavezujoč za vse odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil v vseh državah članicah in institucijah EU, tudi za instrument Next Generation EU; obžaluje dejstvo, da Komisija še ni uporabila tega orodja, kljub številnim kršitvam načela pravne države, ki jih je ugotovila v poročilu, in ki vplivajo na dobro finančno poslovanje proračuna Unije; poziva Komisijo, naj mehanizem brez odlašanja v celoti in proaktivno izvršuje za vse sklade in programe EU;
15. poziva Komisijo, naj oceni učinkovitost pravila o spoštovanju načela pravne države v vseh politikah EU in dodatno izboljša nabor orodij za krepitev pravne države; poudarja, da poročilo Komisije o pravni državi dopolnjujeta akcijski načrt za evropsko demokracijo in strategija za okrepitev uporabe Listine o temeljnih pravicah v EU, ki prispevata k varovanju in spodbujanju vrednot EU; zato poziva k oceni, ali je področje uporabe določbe o nediskriminaciji v Listini o temeljnih pravicah dovolj široko, da bi bilo izvrševanje načela pravne države v državah članicah in Uniji kot celoti skladno s členom 14 Evropske konvencije o človekovih pravicah, in katere nadaljnje ukrepe lahko sprejmejo institucije EU, da bi zagotovile njeno ustrezno uporabo;
16. opozarja, da je pristop Unije k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic pravna

obveznost v skladu s členom 6(2) PEU; ponavlja, da je treba hitro zaključiti postopek pristopa h tej konvenciji, da se bo zagotovil dosleden okvir za varstvo človekovih pravic po vsej Evropi ter se bo še povečalo varstvo temeljnih pravic in svoboščin v Uniji; poziva Komisijo in Svet, naj zagotovita, da se bo ta zaveza spoštovala v najkrajšem možnem času, popolnoma pregledno ter z namenom, da se povečata varstvo posameznikov in odgovornost EU institucij za njihovo delovanje ali nedelovanje na področju temeljnih pravic;

Posledice pandemije covida-19

17. opozarja, da pandemija covida-19, ki je nacionalne organe privedla k sprejetju nepredvidenih ukrepov, škodljivo vpliva na temeljne pravice ter sistem ustavnih zavor in ravnovesij; vztraja, da bi morali biti ukrepi, ki omejujejo pravice in svoboščine državljanov EU, omejeni na to, kar je nujno potrebno, ter biti pregledni, sorazmerni in začasni; poziva Komisijo, naj v svojem poročilu za leto 2021 temeljiteje analizira ukrepe, uvedene zaradi pandemije covida-19;
18. pozdravlja, da poteka razmislek o odpornosti pravosodnega sistema, in poudarja, da je učinkovit pravosodni sistem bistven za ohranjanje pravne države; opozarja, da sta bila zaradi delnega zaprtja nacionalnih sodišč okrnjena dostop do sodnega varstva in učinkovitost nacionalnih sodišč zaradi pandemije; poziva Komisijo, naj v poročilo vključi priporočilo državam članicam, naj zmanjšajo škodljive posledice pandemije na delovanje nacionalnih sodišč in zagotovijo skladnost z enim od temeljnih elementov pravne države, tj. učinkovitostjo pravosodnega sistema;

Konferenca o prihodnosti Evrope

19. obžaluje, da je Unija še vedno strukturno neprimerna za odpravljanje kršitev in nazadovanja na področju demokracije, temeljnih pravic in pravne države v državah članicah; meni, da bi moral biti končni cilj Komisiji ponuditi trden in celovit nabor orodij za preprečevanje kršitev vrednot EU in da je konferenca o prihodnosti Evrope dobra priložnost za obravnavo teh vprašanj in iskanje alternativnih rešitev;
20. pozdravlja, da so v skupni izjavi o konferenci o prihodnosti Evrope evropske pravice in vrednote skupaj z načelom pravne države opredeljene kot ena od tem za razpravo na konferenci³; poziva konferenco k temeljiti razpravi in razmisleku o učinkovitosti obstoječih orodij EU za spremljanje, preprečevanje in odpravljanje kršitev načel iz člena 2 PEU, poleg tega pa naj predstavi konkretne predloge za okrepitev orodij EU; priporoča, naj konferenca razpravlja tudi o potrebi, da se olajšajo postopki za uporabo člena 7 PEU, zlasti pa naj obravnava zahteve za glasovanje o uporabi sankcij.

---

³ Skupna izjava o konferenci o prihodnosti Evrope z dne 10. marca 2021 z naslovom Skupaj z državljani in državljanke za demokracijo – ustvarjanje odpornejše Evrope.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	25.5.2021
Izid končnega glasovanja	+: 21 -: 5 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Daniel Freund, Charles Goerens, Sandro Gozi, Laura Huhtasaari, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Antonio Tajani, Mihai Tudose, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Jorge Buxadé Villalba, Othmar Karas, Maite Pagazaurtundúa

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

21	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Othmar Karas, Paulo Rangel, Sven Simon, Antonio Tajani, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira, Mihai Tudose
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

5	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Jacek Saryusz-Wolski
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari, Antonio Maria Rinaldi

0	0

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani